

http://www.me.government.bg/files/useruploads/files/epsp/23_energy_strategy2020%D0%95ng_.pdf.

6. Estonia sustainable action plan [Електронний ресурс]. Режим доступу до ресурсу: https://energiatalgud.ee/img_auth.php/2/23/Keskkonnaministeerium._Policies_and_Measures_and_Greenhouse_Gas_Projections.pdf

7. Energy development strategy of Montenegro unill 2030 [Електронний ресурс] // Montenegro ministry of economy. – 2016. – Режим доступу до ресурсу [http://www.oie-res.me/uploads/Dokumenta %202016/Action_Plan_-2016_-2020_ENG.pdf](http://www.oie-res.me/uploads/Dokumenta_%202016/Action_Plan_-2016_-2020_ENG.pdf).

8. Energy strateg of the Republic of Croatia [Електронний ресурс] // Ministry of economy, labour and entrepreneurship. – 2009. – Режим доступу до ресурсу: [http://www.mingo.hr/userdocsimages/White %20Paper %20Energy %20Staregy %20of %20the %20Republic %20of %20Croatia.pdf](http://www.mingo.hr/userdocsimages/White_%20Paper_%20Energy%20Staregy%20of%20the%20Republic%20of%20Croatia.pdf).

9. Investment and maintenance in oil pipeline transport [Електронний ресурс] // European comossion – Режим доступу до ресурсу: http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=pipe_ec_invest&lang=en.

Кузьмінов М. В.

аспірант,

ДВНЗ «Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана» м. Київ

КОМПЛІМЕНТАРНІСТЬ ТОРГІВЛІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЮ ПРОДУКЦІЄЮ МІЖ УКРАЇНОЮ ТА ЄС

ЄС і Україна з 1 січня 2016 року застосовують ГВЗВТ, що означає застосування правил торгівлі, які передбачають взаємне відкриття своїх ринків товарів і послуг [1]. Це є частиною ширшої угоди про Асоціацію, яка в частині положень політичної співпраці застосовувалась з листопада 2014 р. Наразі ЄС є найбільшим торговельним партнером України, на це інтеграційне угруповання припадає більше 40 % зовнішньої торгівлі України, однак лише 0,8 % від загального обсягу торгівлі ЄС у 2015 р. [2].

ЄС відомий сильною протекціоністською політикою відносно ринків продуктів харчування та сільськогосподарської сировини, тому частка продуктів харчування, напоїв і тютюну в сукупному зовнішньому імпорті ЄС-28 незначна, хоча і зросла протягом 2006–2015 рр. з 5 до 6,3 % [3]. За цей же період часу частка імпорту продуктів харчування та сировини для їх виробництва в загальному імпорті України зросла з 4 до 20,6 % [2]. ЄС встановив для українських сільгоспвиробників обмежувальні інструменти, такі як: квоту-

вання, високі тарифи, ускладнення дозвільних процедур. Проблемою для вітчизняного агробізнесу є дотримання високих стандартів якості та безпеки харчових продуктів для їх експорту в ЄС. Потенціал ринку сільськогосподарської продукції ЄС характеризується обсягами імпорту загалом, імпорту сільськогосподарської продукції, прогнозними оцінками імпорту сільськогосподарської продукції зокрема. Експорт продукції сільського господарства України до ЄС в умовах дії односторонніх торговельних преференцій з боку ЄС з травня 2014 р. та імплементації ГВЗВТ між ЄС та Україною суттєво зріс, хоча і не перевищує відмітки у 2,6 % в імпорті цієї групи товарів ЄС-28 [3]. Не дивлячись на зниження світових цін на сировинні товари, ембарго з боку РФ частка сільськогосподарської продукції в загальній вартості експорту України збільшилась до 45 % у 2016 р. [2]. На компліментарність торгівлі між Україною та ЄС впливають зміни у географічній, товарній та організаційній структурі сільськогосподарського виробництва України, які пов'язані з втратою частини території внаслідок агресії з боку РФ, змінами умов господарювання, які обумовлені податково-економічною політикою та внаслідок кризи. Сільськогосподарське виробництво України у відносних вимірах скоротилось за час, що минув з дати підписання у листопаді 2014 р. політичної частини Угоди про Асоціацію між ЄС та Україною.

За даними Євростату [3] та Держстату України [2] розраховано складову сільськогосподарської продукції в індексі компліментарності торгівлі між Україною та ЄС у динаміці за період 2006–2015 рр. за формулою:

$$\frac{m_{iEU} - x_{iU}}{2} \quad (1)$$

де m_{iEU} – частка товару i в загальному імпорті ЄС.

x_{iU} – частка експорту i -го товару України.

Складова сільськогосподарської продукції в індексі компліментарності торгівлі між Україною та ЄС зросла у 2012–2013 рр. У 2014 р. цей показник становив 12,2, коли приріст порівняно з попереднім 2013 р. становив 1,9, а у 2015 р. – 17,3, приріст порівняно з попереднім 2014 р. був 5,1. Зростання компліментарності торгівлі сільськогосподарською продукцією між Україною та ЄС, позитивна динаміка експорту сільськогосподарських товарів України до ЄС і прогноз

попиту на окремі продукти вітчизняного виробництва з боку європейських споживачів [4] свідчать про значний потенціал зростання експорту сільськогосподарських товарів України на ринки ЄС.

Створення ГВЗВТ між Україною та ЄС сприяло активізації українського експорту сільськогосподарської продукції до ЄС. Спостерігається позитивна тенденція зростання вартісних і відносних показників, Складова сільськогосподарської продукції в індексі компліментарності торгівлі між Україною та ЄС зростає у 2012–2013 рр. Разом з тим, у структурі експорту переважають сировинні товари з низкою доданою вартістю. Однак потребує удосконалення структура експорту вітчизняної сільськогосподарської продукції до ЄС, в якій переважають сировинні товари. Умови виходу українських виробників сільськогосподарської продукції на ринок ЄС визначаються Угодою про асоціацію, ГВЗВТ та умовами СОТ, пріоритетами Спільної аграрної політики ЄС.

Розвиток експортного потенціалу сільського господарства сприятиме вирівнюванню платіжного балансу, забезпеченню продовольчої безпеки, стимулюванню секторів економіки України, які пов'язані з сільським господарством. Цілеспрямовані зусилля уряду щодо пом'якшення обмежувальних інструментів з боку ЄС відносно українських сільгоспвиробників (збільшення квот, зниження тарифів), з одного боку, та сприяння підвищенню якості продукції, підвищенню доступності процедури сертифікації, з іншого, підвищать компліментарність торгівлі сільськогосподарською продукцією між Україною та ЄС.

Список використаних джерел

1. Угода про Асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.kmu.gov.ua/kmu/docs/EA/00_Ukraine-EU_Association_Agreement_%28body%29.pdf
2. Державна служба статистики України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua/>
3. EU28 agri-foodtrade with Ukraine. [Електронний ресурс] /Офіційний сайт Європейської Комісії. – Режим доступу: http://ec.europa.eu/agriculture/trade-analysis/statistics/outside-eu/2015/ukraine_en.pdf
4. Medium-term prospects for EU agricultural markets and income 2014–2024. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ec.europa.eu/agriculture/markets-and-prices/medium-term-outlook/index_en.htm